

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-3200/2015
AJB-3384/2013
Előadó: dr. Láposy Attila
dr. Szajbély Katalin
Hiv. szám: II/1220-6/2013.

Dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró

Alkotmánybíróság

Donáti utca 35-45.
Budapest
1015

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	II / 1220-7 / 2013.
Érkezett:	2015 JÚL 06.
Példány:	1
Melléklet:	dh
Küldő: Roda:	R

Tájékoztatom, hogy az alapvető jogok biztosa által 2013. augusztus 30-án, AJB-3384/2013. számon benyújtott alkotmánybíróági indítvány nyomán, a folyamatban lévő utólagos normakontroll eljárás tárgyában hozott végzést köszönettel megkaptam.

A végzésben arra kér fel az Alkotmánybíróság, hogy – figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálni kért törvényi rendelkezések egy része hatályát veszítette 2015. március 1-től, továbbá a törvényalkotó jelentősen átalakította a szociális ellátások rendszerét – a biztos által korábban benyújtott indítvánnyal kapcsolatos szakmai álláspontomról nyilatkozzak.

Jelezte az Alkotmánybíróság, hogy a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc. tv.) 132. § (4) bekezdés g) pontja is módosult. Mindezek okán a nyilatkozatomat kérik arra nézve, hogy az alkotmánybíróági indítványomat ki kívánom-e terjeszteni a Szoc. tv. 132. § (4) bekezdés g) pontjának jelenleg hatályos szövegében foglaltakra. Eszerint felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Tájékoztatom Alkotmánybíró Urat, hogy mivel a Szoc. tv. 33. § (7) bekezdését, 38. § (9) bekezdését, továbbá a Szoc. tv. 132. § (4) bekezdésének a) és e) pontját a törvényalkotó részben 2015. március 1-ével, részben 2015. április 1-ével úgy helyezte hatályon kívül, hogy azok tartalmilag is kikerültek a törvényből, a biztos indítvány ezen eleme okafogyottá vált. A módosítás indokolásában ugyanis az szerepel, hogy az aktív korúak ellátása tekintetében a járási hatáskörbe emelés miatt lakókörnyezet rendezettségére vonatkozó szabályok hatályukat veszítik. *Jelen pillanatban a Szoc. tv. egyetlen rendelkezése sem nevesíti valamely támogatás előfeltételeként vagy az ellátás megvonásának jogcímeként a lakókörnyezet rendezettségét.* A végzés indokolásában szereplő Szoc. tv. 132. § (4) bekezdés g) pontja sem tartalmazza azt tételesen, hogy a települési önkormányzatok a települési támogatás keretében nyújtott ellátás körében ilyen feltételt megállapíthatnának, de nem is zárja ki annak alkalmazását.

Az alapvető jogok biztosa indítványában – itt nem részletezendő érvelése alapján – elsődlegesen azért kezdeményezte az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárását, mert a Szoc. tv. a lakókörnyezet rendezettségét feltételként előíró rendelkezései kellő alkotmányos indok nélkül, szükségtelenül és aránytalanul korlátozzák a szociális támogatásra jogosult különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek magánszférához és magánélethez való jogát. Úgy látta, hogy a támadott rendelkezések a magánszféra, magánlakás tiszteletben tartásához való jog sérelme mellett lehetőséget teremtenek az önkormányzatok számára arra, hogy a szociális ellátást kérelmezők és az arra jogosultak életmódját, életvezetését a belső magánszférájukban ellenőrizzék, ezzel összefüggő – de a szociális támogatásra való jogosultság megítélése szempontjából irreleváns – szenzitív adatokat gyűjtsenek be, ami az emberi méltósághoz való jog sérelméhez vezethet. A biztos kiemelte, hogy egy alapjogokat tiszteletben tartó jogállamban nem múlhat az önkormányzati jogalkotó, illetve az önkormányzat nevében eljáró jogalkalmazók visszafogottságán vagy személyes jóindulatán az, hogy milyen mélységben kívánnak betekinteni az érintett belső magánszférájába, előírni a számára a rendben tartással kapcsolatos feladatokat.

Álláspontom szerint a Szoc. tv. 132. § (4) bekezdés g) pontja önmagában nem vett fel alkotmányossági aggályokat a jogállamiság elve, a jogbiztonság követelménye, az emberi méltósághoz való jog és a magánszféra védelme, valamint a szociális biztonsághoz való jog tekintetében, így az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll vizsgálatának kiterjesztését e rendelkezésre nem látom indokoltnak, így azt nem is kívánom ezúton kezdeményezni.

Mindazonáltal megfontolásra ajánlom az Alkotmánybíróság számára azt, hogy az ombudsmani indítvány elbírálásakor, az abban foglalt tartalmi jellegű alkotmányossági érvek felhasználása mellett, illetve a települési önkormányzatok ilyen természetű rendeletalkotási tevékenységének, továbbá a rendeletek tekintetében kontrollfunkciót ellátó kormányhivatalok, a Kúria, nem utolsósorban pedig az alapvető jogok biztosa munkájának elősegítése érdekében *elvi iránymutatást, állásfoglalást vagy követelményeket állapítson meg*. Mindez álláspontom szerint egyfelől nem lenne példanélküli eset az Alkotmánybíróság gyakorlatában, másfelől az időmúlás okán pedig részben okafogyottá vált indítvány nyomán módja és lehetősége volna arra, hogy – a Szoc. tv. 132. § (4) bekezdés g) pontjában rögzített felhatalmazó rendelkezés alkotmányos tartalmát megadva – kijelölje azokat az értelmezési kereteket, amelyek révén az érintettek emberi méltóságának, illetve magánszférájának aránytalan sérelme megelőzhető.

Segítő együttműködését köszönöm, arra a jövőben is számítok.

Budapest, 2015. július 6.

Üdvözlettel:

Székely László

